

Mødet den 15. Septbr. 1938.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Hans Madsen og Stecher Christensen.

1. Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Afslag paa følgende Andragender om **Statsbyggelaan** i Henhold til Lov Nr. 153—1938 fra:
 - a. (J. Nr. 191²—1938). Mælkehandler Jørgen Chr. Jørgensen.
 - b. (J. Nr. 191⁶—1938). Slagter F. F. Jensen.
 - c. (J. Nr. 191⁸—1938). Tømrer Anthon Madsen.
 - d. (J. Nr. 191⁹—1938). Tømrer Peder Sørensen.
 - e. (J. Nr. 191¹⁰—1938). Arbejdsmand Georg Jensen.
 - f. (J. Nr. 191¹²—1938). Forvalter Chr. Hansen.
 - g. (J. Nr. 191¹⁵—1938). Repræsentant H. S. Riis.
 - h. (J. Nr. 191⁴—1938). Maskinarbejder Carl Nielsen.
 - i. (J. Nr. 191⁷—1938). Oliearbejder Axel Jørgensen.
 - j. (J. Nr. 191¹³—1938). Arbejdsmand Th. M. Sørensen.
 - k. (J. Nr. 191¹¹—1938). Arbejdsmand A. P. Therkildsen.
 - l. (J. Nr. 191¹⁴—1938). Maler A. M. Nielsen.

Borgmesteren oplyste, at de paagældende gennemgaaende havde Indtægter paa omkring 3000 Kr. og ikke nogen Formue udover eventuelt Grunden eller det Arbejde, som de selv vilde udføre, men ikke det Beløb, som Loven krævede. Det var givet, at de fleste ikke vilde kunne gennemføre et Byggeri til 15—16000 Kr., men muligvis var der enkelte, som kunde gennemføre deres Projekt, og for disses Vedkommende vilde Udvalget behandle Sagen paany for at se, om Midlerne kunde fremskaffes, eller Kommunen kunde yde noget dertil. Maaske burde man ogsaa have en Forhandling med Indenrigsministeriet for at se, hvad Ministeriet overhovedet vil gaa med til, for hvis der stilledes for store Krav, var det jo formaalsløst at blive ved med at indsende Andragender.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 517—1938). Licitation over Kedel- og Varmeanlæg til **Aldersrenteboligerne**, Afd. B.

Udvalget foreslaar at overdrage Arbejdet til Stanley Jensen for 28809 Kr. og Automatisk Kul-Stoker Kompagni for 7362 Kr.

Vedtaget ved Cirkulation.

3. (J. Nr. 521—1938). Licitation over Isoleringsarbejde til **Aldersrenteboligerne**, Afd. A. og B.

Udvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Gerhard Pedersen for 4218,65 Kr.

Vedtaget ved Cirkulation.

4. (J. Nr. 518—1938). Licitation over Sanitetsanlæg, Vand- og Gasledninger til **Aldersrenteboligerne**, Afd. B.

Udvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Georg Jensen for 5980,10 Kr.

Vedtaget ved Cirkulation.

5. (J. Nr. 533—1938). Indstilling fra Skolekommissionen til Besættelse af et ledigt Adjunktembede ved Marselisborg Skole.

Følgende Indstilling forelaa:

1. cand. mag. Jens Ahm, Aarhns.
2. - - H. K. S. Mathiesen, Aarhus.
3. - - Holger Sten, København.

Tiltraadt ved Cirkulation.

6. (J. Nr. 548—1938). Licitation over **Kloakarbejde** i Jordbrovej.

Udvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Entreprenør Arne Jensen for 3113,73 Kr.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 20¹—1938). Bortgivelse af en Portion af Jomfru Sofie Rings **Legat**.

Tildeltes Kirstine C. Aagaard. (90 Kr.).

8. (J. Nr. 20²—1938). Bortgivelse af en Portion af Enkefru Emilie Marie Berings **Legat**.

Tildeltes Mette Marie Mortensen (60 Kr.).

9. (J. Nr. 12¹⁰—1938). Indstilling fra Socialudvalget om Bevilling af personligt Tillæg til **Alders- og Invalidere**ntenydere.

Tiltraadtes.

10. (J. Nr. 539—1938). Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen angaaende Tilvejebringelse af Overslag for Fremskaffelse af **kommunale Lejligheder**.

Følgende Forslag forelaa:

»Udvalget for Bygninger og Inventar lader udregne, til hvilken Pris Kommunen kan opføre og udleje Lejligheder i Henhold til Lov af 13. April 1938 om Laan til Boligbyggeri.

Naar Resultatet af Udregningerne foreligger, gives der Liebhave-re til saadanne Lejligheder Adgang til paa Bygningsinspektørens Kontor

at indtegne sig paa fremlagte Lister for at konstatere Trangen til socialt Boligbyggeri.«

Thomas Christensen pegede paa, at der endnu ikke var bygget noget i Henhold til denne Lov; Ministeriet havde afslaaet de indsendte private Andragender, og om Boligforeningen havde faaet noget Svar, vidste Taleren ikke; men der blev næppe andet at gøre, end Kommunen tager Sagen op. Det var da af Interesse først at faa at vide, hvor mange Liebhave-
re der er til saadanne Lejligheder. Under Bolignøden i Krigsaarene havde man paa Bygningsinspektørens Kontor Lister, hvorpaa Folk kunde tegne sig; man fik da en Statistik og kunde undersøge de Folk, som søgte Lejlighed. Taleren vilde anbefale at indføre samme Fremgangsmaade nu.

Borgmesteren svarede, at det jo ikke var ukendt, hvad det kostede at bygge, og Thomas Christensen maatte jo ogsaa vide det, da han selv var Medlem af et Byggeudvalg. Udvalget for Bygninger og Inventar havde ikke noget med denne Sag at gøre; skulde der laves Overslag, maatte det vel være Stadsarkitekten. Det var ikke særlig praktisk paa nuværende Tidspunkt at gøre Folk Ulejlighed med at indtegne sig, for man vidste paa Forhaand, at der vilde melde sig tilstrækkelig mange, og det var tidsnok at gøre det, naar der var Lejligheder at anvise. For Øjeblikket arbejdede Boligforeningen for fuld Kraft, og et andet Konsortium var i Gang med saadanne Boliger. Der var planlagt baade 3-Etagers Rækkebebyggelse og Villaer med 4 Lejligheder. Samtidig var Kommunen i Gang med at bygge 120 Aldersrentelejligheder, og det var tvivlsomt, om man i Øjeblikket kunde overkomme mere,

navnlig da der for Tiden var meget privat Byggeri i Byen. Udvalget arbejdede med Sagen, og naar der forelaa Mulighed for et Byggeri, vilde man komme til Byraadet. Forslaget kunde derfor tages til Efterretning.

Thomas Christensen henviste til de Andragender om Byggelaan, som Ministeriet havde nægtet, og det tydede paa, at hverken disse Mennesker eller Udvalget vidste, hvor meget der skulde til for at bygge. Det kunde dog være af Interesse at se, hvor mange børnerige Familier der vilde melde sig for at faa en saadan Bolig, og en Arkitekt maatte ret hurtigt kunde udarbejde et Overslag over et saadant Projekt. Det vilde dog være rigtigst at se, om der var Trang, før man begyndte at bygge.

Borgmesteren oplyste, at det var Meningen i en Karré at indrette f. Eks. 25 % af Lejlighederne til børnerige Familier i Stedet for at lave Karréer udelukkende til saadanne, og der var ikke nogen som helst Grund til paa nuværende Tidspunkt at foretage de af Thomas Christensen foreslaaede Foranstaltninger. Aarhus Kommune kunde godt være sin Byggeindsats bekendt, og den store Støtte, som nu ydedes til det private Byggeri, viste, at Byraadet stadig stillede sig forstaaende overfor Byggespørgsmaalet.

Thomas Christensen svarede hertil, at Borgmesterens Bemærkninger ikke havde ændret hans Syn paa Forholdet, og til Dato havde Aarhus Kommune i hvert Fald ikke ofret 2 Øre i Henhold til denne Lov. Der var i Hundredvis af Familier, som pressede paa for at faa saadanne Lejligheder frem, og den stadig stigende Ar-

bejdsløshed i Byggefagene burde ogsaa animere til at gøre noget.

Sagen toges til Efterretning.

12. (J. Nr. 491—1938). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende Spørgsmaalet om Inddrivelse af **Vejbidrag** til Vejanlæg paa Fuglebakken.

Følgende Indstilling forelaa:

»Landsretssagfører A. F. Jensen fremsender Responsum angaaende de Grundejere langs Fuglesangs Allé, der har nægtet at betale Vejbidrag. Fordelingen af Vejbidragene er sket saaledes, at Kommunen har overtaget Forpligtelserne for disse Grundejere for at faa Regnskabet afsluttet, og man har tænkt sig om nødvendigt at søge Beløbet inddrevet gennem en Retssag. Af Sagførerens Responsum fremgaar det, at Udfaldet af en saadan Sag vil være tvivlsom, selv om han er af den Formening, at Grundejerne burde betale.

Man skal imidlertid minde om, at der under Forhandlingerne i sin Tid blev stillet disse Grundejere i Udsigt, at Kommunen vilde udskyde Istandsættelsen af Fuglesangs Allé, hvortil Grundejerne dels skal afgive 4 m bredt Areal, dels betale Fortov, i en Arrække, i alt Fald indtil de andre Bidrag var betalt, saafremt de indgik paa at betale disse. Saafremt man nu opgiver den tvivlsomme Retssag, bortfalder dette Tilsagn, og da en Landsudstilling paa Arealet ved Ringgaden nødvendiggør en Udvivelse af Fuglesangs Allé, maa dette Vejarbejde udføres i de nærmeste Aar, og man skal da ogsaa af Hensyn hertil indstille, at Retssagen opgives.«

B o r g m e s t e r e n syntes ikke, man uden videre skulde opgive sin Ret til dette Beløb med

en Henvisning til en eventuel Udstilling, og Taleren vilde foreslaa, at Sagen sendes til Budgetudvalget til Overvejelse.

Henvistes til Budgetudvalget.

13. (J. Nr. 515—1938). Ansøgning om Fornyelse af **Teaterbevilling for Vennelyst** indtil Oktober Flyttedag 1939.

Anbefalet af Budgetudvalget.

Tiltraadtes.

14. (J. Nr. 527—1938). Indstilling fra Sporvejsudvalget om Konstitution af Trambusfører R. C. Rasmussen som **Trafikmester** fra 1. Oktober 1938.

Tiltraadtes.

15. Andragender om dansk **Indfødsret** fra:

a. (J. Nr. 15¹⁴—1938). Damefrisørinde Margrethe Jessen.

b. (J. Nr. 15¹⁵—1938). Direktør O. J. A. Wandschneider.

c. (J. Nr. 15¹⁶—1938). Portner J. K. K. Christensen.

d. (J. Nr. 15¹⁷—1938). Prokurist B. E. Eefsen.

e. (J. Nr. 15¹⁸—1938). Repræsentant W. Kienke.

f. (J. Nr. 15¹³—1938). Bogbinder J. Kirkegaard.

Anbefaledes.

16. Indstilling fra Socialudvalget om Eftergivelse af **Kommunehjælp** ydet til:

a. (J. Nr. 17³⁰—1938). V. E. S. R. Arndal.

b. (J. Nr. 17³³—1938). Rudolf Nielsen.

Tiltraadtes.

17. Indstilling fra Socialudvalget om, at følgende anbringes paa **Arbejdsanstalten**:

a. (J. Nr. 32⁶—1938). E. Nansen Poulsen.

b. (J. Nr. 32⁷—1938). Fr. V. Jensen.

c. (J. Nr. 32⁸—1938). P. L. Daniel Madsen.

Tiltraadtes.

18. (J. Nr. 12⁹—1938). Fortegnelse over Alders- og Invalidere rentenydere, der har modtaget **Brændselshjælp** i 1937—38 som personligt Tillæg eller som Tillægshjælp efter § 293, Stk. 2.

Toges til Efterretning.

19. (J. Nr. 549—1938). Indstilling fra Vandværksudvalget angaaende Køb af 1450 m Rør til **Vandværket**.

Følgende Indstilling forelaa:

»I Projektet vedrørende Kildevandsledningen fra Stautrup er regnet med at føre den 700 mm Ledning ind ad Ringgaden til Dollerupvej, hvor den skal dele sig i 2 Stk. 500 mm, en til det gamle Vandværks Hovedledninger, en videre ad Ringgaden til 1. Trykzones Højdebeholder. Det tidligere indkøbte Rørparti omfatter alle 700 mm Rør, de 650 m 500 mm Rør, der fører ind til Vandværket, samt 100 m 500 mm Rør til Lægning under Pladsen ved Viborgvej som en Del af Ledningen til Højdebeholderen. Til denne Ledning mangler man endnu 1450 m Rør, og da man har bestemt sig for Højtryksledningen, vil det hurtigt blive nødvendigt at lægge denne Ledning. Paa medfølgende Plan er denne Rørledning vist med fuld rød Linie, medens de allerede købte Rør er vist med blaåt.

Man tillader sig at indstille, at de 1450 m 500 mm Rør indkøbes nu, dels fordi der foreligger et fordelagtigt Tilbud, dels fordi det kan volde Vanskeligheder at faa dem frem senere. Tilbudet, som er vedlagt, lyder paa Kr. 59,00 pr. lb. m, Prisen paa de allerede købte Rør var 66,00 Kr. pr. lb. m, og Prisforskellen fremkommer ved, at Fremstillingen bliver billigere, naar Rørerne laves i Forbin-

delse med det første Parti, medens hele Maskineriet er indstillet paa denne Dimension. Det ses, at Prisreduktionen udgør ca. Kr. 10000 for de 1450 m Rør.»

H. J. B a d e n henviste til, at man var i Færd med at lægge den store Hovedledning fra Stautrup til Aarhus, og det var Meningen at dele Ledningen ved Dollerupvej, saaledes at en Gren gaar til Vandværket og en anden ad Ringgaden til 1. Trykzone. Det vilde efter Teknikernes Mening medføre visse Fordele og tillige være mere betryggende, hvis man skulde tænke sig et Bombeangreb. Udvalget foreslog at købe Rørene til denne Sidegren nu, fordi der forelaa et fordelagtigt Tilbud. Man havde flere Gange i de senere Aar købt Materiel ved Lejlighedskøb uden Licitation, og disse Priser havde altid ligget lavere end Tilbudene ved Licitation. Det foreliggende Tilbud var efter Teknikernes Mening meget fordelagtigt, og skulde man vente med Købet til senere, kunde Rørene maaske ikke fremskaffes paa Grund af Valutaforholdene, i hvert Fald vilde det sikkert blive til en højere Pris. Taleren vilde paa Flertalsgruppens Vegne anbefale, at Udvalget faar Tilladelse til at købe de tilbudte Rør for godt 80000 Kr. Beløbet kunde afholdes af Vandværkets Drift, idet der i Aar ikke havde været saa store Udgifter som beregnet, og man tillige var færdig med at afdrage Marselisborgværket.

K a i B l i c h e r troede ikke, at Valutaforholdene vilde lægge Hindringer i Vejen, da der vist var tilstrækkelige Bevillinger paa Jern. Rent principielt burde saadanne Leverancer liciteres ud, eller man bør i hvert Fald indhente Tilbud fra

aarhusianske Firmaer i denne Branche. Taleren vilde henstille, at man gør dette.

J. R. Fanger havde ikke noget imod Projektet, men det forudsatte, at Vandet filtreres i Stautrup, og det var der ikke vedtaget noget om i Byraadet. Principielt var Taleren enig med Hr. Blicher i, at man bør have Licitation, naar det drejer sig om saa store Beløb som her. Det lød lidt mærkeligt, at Udgiften kan afholdes af Budgettet, for Vandværksudvalget havde altid klaget over, at Budgetudvalget skar deres Budget ned, og saavidt Taleren vidste, var der ikke Penge nok til Stautrupledningen af det tidligere optagne Laan. Det var rigtigt, at man sidste Aar gik med til at købe Rørene uden Licitation, men nu kom Udvalget igen og foreslog det samme. For Øjeblikket var der ikke Stigning i Prisen paa Rør, idet der var Prisfald paa Jern. Belysningsvæsenet købte altid Gasrør ved Licitation og havde aldrig givet for meget for dem. Det var et galt Princip, og navnlig, naar det som her ikke er et aarhusiansk Firma, der har givet Tilbud. Man kunde sikkert faa Rørene lige saa billigt ved Licitation.

H. J. Baden havde ikke været imponeret af de Licitationer, der var afholdt over Hovedledningen, for der var en Mestergris til flere Hundrede Tusinde Kroner, og det ansporede ikke til at forsøge denne Vej igen. Der havde muligvis været et Fald i Jernprisen, men det havde ogsaa givet sig Udslag i Tilbudet, og med de nuværende Forhold i Verden var der næppe Udsigt til yderligere Prisfald paa Jern. Det var ikke givet, at det foreliggende Tilbud kunde staa ved Magt saa længe, som det vilde vare at afholde

en Licitation, og saa vilde Prisen sikkert blive højere.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at Rørene ikke skulde bruges det første Aar, saa der vilde blive et Rentetab. Paa den anden Side var der næppe noget at sige til Prisen, Spørgsmaalet var, om det var strengt nødvendigt at købe Rørene nu; det vilde særlig rette sig efter, hvor hurtigt man kunde blive færdig med Stautrupværket, hvilket Taleren ikke vidste. Det var selvfølgelig klogt at have en Reserveledning, hvis der skulde ske Ulykker ved Vandforsyningen.

H. J. Baden fremhævede den store Betydning, som Vandforsyningen har for en By, idet Vand var vigtigere end baade Lys og Gas. Derfor maatte Vandtilførselen ordnes saa godt og hurtigt som muligt.

J. R. Fanger var enig med Hr. Baden heri. Men de nævnte Rør skulde først bruges om 1 Aar, og naar der ikke holdtes Licitation, kunde man ikke vide, om Tilbudet var billigt eller ikke.

H. J. Baden svarede, at Rørene skulde lægges nu, før Ringgaden laves færdig.

Borgmesteren mente, det maaske var rigtigst at købe Rørene nu og faa dem nedlagt, før der lægges Fortov i Ringgaden.

J. R. Fanger antog, at man ligesom sidste Gang fik 4 % Dekort. Hvis man gik med til Forslaget, maatte Udvalget dog ikke vente, at man igen gik med til at købe uden Licitation.

H. J. Baden svarede, at Prisen var trykket saa haardt, som den kunde trykkes. Der var forhandlet meget indgaaende derom, og Teknikerne var enige om, at Prisen nu var saa billig, at Firmaet næppe kunne strække sig videre.

Borgmesteren mente ikke, man skulde tage disse Forsikringer altfor højtideligt. Naar man skulde købe Rørene 1½ Aar for tidligt, havde Kommunen et Rentetab, og saa maatte man kræve 4 %.

J. P. N. Siig indrømmede, at det kunde være rigtigt at bruge Licitation, naar det drejede sig om 87000 Kr.; men saa kunde det have været lige saa nødvendigt, da der blev købt Rør for 600000 Kr., og da var der ikke Tale om dette Krav. Naar Rørene nu blev tilbudt til 59 Kr. mod 66 Kr. for de tidligere købte, maatte det kaldes en god Forretning, og der var intet Bevis for, at de kunde købes billigere. Taleren vilde dog tage Afstand fra Hr. Badens Udtalelse om en Mestergris.

Borgmesteren antog, der var Enighed om at tiltræde Forslaget, hvis der gives 4 % Dekort. I Almindelighed brugte man jo Licitation, men ved den sidste Licitation til Vandværket blev Kommunen daarligt behandlet.

Indstillingen vedtoges saaledes, at der kræves 4 % Dekort.

20. (J. Nr. 550—1938). Andragende fra A. M. Sam-
sing om Autorisation som **Elektro-Installatør**.

Anbefalet af Belysningsudvalget.

Bevilgedes.
